

Asia: VN/18189/2020

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi kuntalain väliaikaisesta muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lakiesitys kuntalain väliaikaisesta muuttamisesta kertyneen alijäämän kattamiskauden pidentämiseksi kuuteen vuoteen on covid-19-epidemian aiheuttamassa poikkeuksellisessa taloudellisessa tilanteessa perusteltu muutos. Epidemia ja siitä seurannut taloustilanteen nopea heikentyminen on aiheuttanut merkittävät ja ennakoimattomat taloudelliset menetykset kuntatalouteen, joihin kunnat eivät ole omissa taloussuunnitelmissaan voineet varautua. Toisaalta tässä vaiheessa on epävarmaa, miten pitkä vaikutus, mikä vaikeuttaa tulevien vuosien taloussuunnittelua. Nämä perusteet huomioiden talouden toimenpideohjelmien jaksottaminen kuudelle vuodelle nykyisen neljän sijaan on perusteltua.

Muutos koskee kuntien lisäksi myös kuntayhtymiä. Epidemian vaikutus kuntatalouteen näkyy verotulokertymän alentumisen lisäksi erityisesti sosiaali- ja terveyspalvelujen menojen kasvuna. On arvioitu, että mm. kiireettömän hoidon siirtymisen johdosta epidemian vaikutukset sosiaali- ja terveyspalvelujen menossa näkyvän vielä tulevina vuosinakin, mikä vaikuttaa kuntayhtymien talouden tasapainottamissuunnitelmien toteuttamiseen sen ohella, että kuntien taloustilanteen heikentyminen luo epävarmuutta kuntayhtymien tulokehitykseen.

Lausuntokierroksella olevan sote-uudistuksen on suunniteltu toteutuvaksi vuoden 2023 alussa. Käytännössä sairaanhoitopiirien ja laajemmin sosiaali- ja terveyspalveluita järjestävien kuntayhtymien mahdolliset alijäämät tulevat katettavaksi vuoden 2022 lopussa. Lain tarkoitus voi ainakin osin siten jäädä toteutumatta, koska pidempi alijäämän kattamisaika ei uudistuksen toteutuessa käytännössä koskisi em. kuntayhtymiä. Toisaalta kuntayhtymän alijäämän kattamisella voi olla vaikutusta myös jäsenkuntien talouden tasapainottamissuunnitelmiin.

Nyt esitettävä muutos kertyneen alijäämän kattamiskauden pidentämisestä tulisi siten sovittaa yhteen valmistelussa olevan sote-uudistukseen. Lisäksi on huomattava, että alijäämän kattamisajan pidentäminen ei poista kuntatalouden vaikeaa tilannetta ja menojen ja tulojen kasvavaa epäsuhtaa.

Himanka Marjo-Riitta
Joensuun kaupunki - Joensuun kaupunginhallitus 7.9.2020